

Sygn. akt II C 1461/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Rafał Reszka

Protokolant: stażysta Michał Biezuński

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2017 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.217 (tysiąc dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

R. R.

Sygn. akt II C 1461/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 września 2015 r. powód Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 2.418 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 lipca 2016r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie powód wskazał, że na mocy decyzji z dnia 1 stycznia 2006r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział S. przyznał J. K. emeryturę od dnia 1.01.2016r.

W dniu 8 października 2008r. do powoda od pozwanego Banku wpłynęło podpisane przez świadczeniobiorcę J. K. oraz pracownika pozwanego Banku (...) zlecenie z dnia 3.10.2008r. o przekazywanie świadczeń na eurokonto nr (...) prowadzone przez Bank (...) S.A. w W. - IV Oddział w S.. W przedmiotowym zleceniu Bank wskazał J. K. jako posiadacza w/w rachunku bankowego. Emerytura w/w była przekazywana na podany numer rachunku bankowego. J. K. zmarła 2 grudnia 2014r, o czym powód powziął wiedzę w dniu 20 lutego 2015r., z treści oświadczenia E. K. z dnia 19 lutego 2015r. Świadczenie emerytalne za miesiące styczeń i luty 2015r. zostały przekazane na w/w rachunek.

Pismem z dnia 20 lutego 2015r. powód wezwał pozwany Bank do zwrotu kwoty 2.417,92 zł tytułem nienależnie wypłaconego świadczenia. Pismem z dnia 5 marca 2015r. pozwany Bank powołując się na art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy

Prawo bankowe poinformował, że posiadaczem w/w rachunku nie była J. K., w związku z czym brak jest podstaw do zwrotu żądanej kwoty.

Mając na uwadze powyższe, w okolicznościach sprawy zdaniem powoda pozwany Bank ponosi odpowiedzialność wobec pozwana na zasadzie art. 415 k.c., a podstawą tej odpowiedzialności jest poświadczenie przez pracownika Banku, faktu że J. K. była posiadaczem w/w rachunku, w sytuacji gdy takim posiadaczem nie była.

Pismem z dnia 22 grudnia 2016r. pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wywiódł odpowiedzi na w/w pozew i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu swego stanowiska w sprawie pozwany zarzucił powodowi, że nie wykazał wszystkich przesłanek warunkujących odpowiedzialność na podstawie przepisu art. 415 k.c. Pozwany podkreślił, że powód posiadał wiedzę o tym kto jest posiadaczem rachunku bankowego nr (...) – przynajmniej od dnia 28 maja 2004r., kiedy to otrzymał zlecenie wypłaty świadczeń na ten właśnie rachunek od S. K. (1). Pozwany wskazał też, że S. K. (1) zmarł 28 grudnia 2014r.

W powyższych okolicznościach – zdaniem pozwanego – powód w pierwszej kolejności powinien podjąć działania zmierzające do ustalenia spadkobierców po S. K. (1) i to od nich dochodzić zwrotu nienależnie otrzymanego świadczenia. Dopiero bowiem gdy wskazane próby zakończyłyby się niepowodzeniem, można by dopiero mówić o powstaniu szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 października 2008r. do powoda Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od pozwanego Banku wpłynęło podpisane przez świadczeniobiorcę J. K. oraz pracownika pozwanego Banku (...) zlecenie z dnia 3.10.2008r. o przekazywanie świadczeń na eurokonto nr (...) prowadzone przez Bank (...) S.A. w W. - IV Oddział w S.. W przedmiotowym zleceniu Bank wskazał J. K. jako posiadacza w/w rachunku bankowego. Emerytura w/w była przekazywana na podany numer rachunku bankowego.

J. K. zmarła 2 grudnia 2014r, o czym powód powziął wiedzę w dniu 20 lutego 2015r., z treści oświadczenia E. K. z dnia 19 lutego 2015r. Świadczenie emerytalne za miesiące styczeń i luty 2015r. zostały przekazane na w/w rachunek.

Pismem z dnia 20 lutego 2015r. powód wezwał pozwany Bank do zwrotu kwoty 2.417,92 zł tytułem nienależnie wypłaconego świadczenia. Pismem z dnia 5 marca 2015r. pozwany Bank powołując się na art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe poinformował, że posiadaczem w/w rachunku nie była J. K., w związku z czym brak jest podstaw do zwrotu żądanej kwoty.

Bezsporne, a nadto dowód:

- decyzja emerytalna z k. 7 – 8 akt,
- zlecenie wypłaty świadczenia na rachunek bankowy z k. 9 akt,
- oświadczenie z 19.02.2015r. z k. 10 akt,
- świadectwo zgonu wraz z tłumaczeniem z k. 11 -12 akt,
- wezwanie do zwrotu świadczeń z 20.02.2015r. z potwierdzeniem odbioru z k. 13 – 14 akt,
- pismo pozwanego z 5.03.2015r. z k. 15 akt,
- decyzja ZUS z 10.07.2015r. z k. 16 akt,

- wyrok SO w Szczecinie z 27.11.2015r., sygn.. akt VIU 741/15 z uzasadnieniem z k. 17 – 22 akt.

Rachunek bankowy nr (...) prowadzony był na rzecz męża w/w – S. K. (1). Powyższy rachunek został wskazany powodowi przez S. K. (1) – jako rachunek do wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych. Powód miał wiedzę po powyższym przynajmniej od dnia 28 maja 2004r.. S. K. (1) zmarł 28 grudnia 2014r.

Bezsporne, a nadto dowód:

- wyrok SO w Szczecinie z 27.11.2015r., sygn.. akt VIU 741/15 z uzasadnieniem z k. 17 – 22 akt,

- zlecenie S. K. wypłaty świadczenia na rachunek bankowy z k. 43 akt.

Pismem z dnia 23 maja 2016r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2.417,92 zł – w terminie 7 dni, tytułem odszkodowania.

Pozwany odmówił spełnienia świadczenia.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z 23.05.2016r. z potwierdzeniem odbioru z k. 23 – 24 akt.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się przedwczesne i jako takie podlegało oddaleniu.

Ustalony w sprawie stan faktyczny pozostawał pomiędzy stronami w zasadzie bezsporny.

Bezspornym był bowiem fakt, że pracownik pozwanego Bank niezgodnie z prawdą poświadczył fakt, iż J. K. jest posiadaczem rachunku nr (...) prowadzonym przez Bank (...) S.A. w W. - IV Oddział w S. i że na podstawie tegoż dokumentu powód przekazywał świadczenia emerytalne należne w/w na wskazany rachunek bankowy. Wątpliwości stron nie budziły także okoliczności daty śmierci świadczeniobiorcy, a także fakt nienależnej wypłaty świadczeń za dwa miesiące (styczeń i luty 2015r.) w kwocie łącznej objętej żądaniem pozwu - z powodu braku wiedzy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o śmierci J. K..

Wreszcie co ustalono w niniejszym postępowaniu, a o czym wiedzę posiadał również powód w związku z innym toczącym się postępowaniem, bezspornym było że rachunek nr (...) prowadzony przez pozwanego Bank przypisany było do męża J. S. K., który zmarł niecały miesiąc po swojej żonie.

Istota niniejszego sporu sprowadzała się zatem do oceny kwestii wyłącznie prawnych, a sprowadzających się do odpowiedzi na pytanie, czy na skutek bezprawnych działań pracownika pozwanego banku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych poniósł szkodę.

Zgodnie z przepisem art. 415 k.c., kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej są występujące łącznie: szkoda, bezprawne działanie lub zaniechanie sprawcy, z którego szkoda wynika, adekwatny związek przyczynowo skutkowy pomiędzy działaniem/zaniechaniem a szkodą.

Ocena ustalonego w sprawie stanu faktycznego – już po wstępnej analizie pozwu – pozwalała na konstatację, że wszelkie przesłanki odpowiedzialności deliktowej zostały spełnione. Nie budzi bowiem wątpliwości, że działania pozwanego (osób go reprezentujących) doprowadziły do wypłaty świadczeń wbrew przepisom prawa, a co najważniejsze to to, że podane w zleceniu dane nie były zgodne z prawdą. Zgodnie bowiem z przepisem art. 130 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia – na wniosek uprawnionego – wypłaca się na jego rachunek płatniczy.

W świetle zaś przepisu art. 101 w/w ustawy prawo do świadczeń ustaje z chwilą śmierci osoby uprawnionej.

Co istotne jednak, powyższa pobieżna analiza musiała doznać jednak modyfikacji, po lekturze twierdzeń i dowodów zaprezentowanych w odpowiedzi na pozew.

Faktycznie bowiem – co jak wskazano wyżej było bezsporne – wprawdzie powód nie mógł skorzystać w okolicznościach sprawy z „uproszczonej procedury” odzyskania świadczeń od banku, po zgodnie świadczeniobiorcy (art. 138a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), to jednak li tylko i wyłącznie z tego faktu nie można zdaniem Sądu Rejonowego twierdzić, że zaktywizowała się odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanego Banku. Rację w tej mierze należało przyznać stronie pozwanej, która wskazała, że powód w pierwszej kolejności winien podjąć próbę odzyskania nienależnie wypłaconych świadczeń od faktycznego posiadacza rachunku. I w tym aspekcie jednak pozwany bank nie ułatwiał zadania powodowi, zasłaniając się tajemnicą bankową. W polu widzenia zachować jednak należało okoliczność, że powód bez większego trudu mógł ustalić we własnym zakresie faktycznego posiadacza rachunku, albowiem i jemu wypłacał świadczenia. Zgodzić należało się z pozwanym, że powód powinien podjąć działania zmierzające do ustalenia spadkobierców S. K. (1) (inicjując w tej mierze postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku), a po ich ustaleniu to do nich skierować żądanie zwrotu świadczenia w oparciu o przepisu o bezpodstawnym wzbogaceniu/świadczeniu nienależnym (art. 405 k.c. i następne). Zgodnie z przepisem art. 138 w/w ustawy osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu (ust. 1). Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu (ust 3 art. 138 w/w ustawy).

To dopiero brak realnych możliwości odzyskania wypłaconych świadczeń w oparciu o w/w przepisy uzasadniałby twierdzenie, że powód na skutek bezprawnego postępowania pozwanego opisanego na wstępie – poniósł szkodę. Na chwilę obecną takie twierdzenia i oceny są przedwczesne, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia powództwa. Nie wyklucza to jednak ponownego dochodzenia roszczeń objętych pozew, po zmianie okoliczności szeroko opisanych powyżej.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania zasądzi od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a w tym kwotę 1.200 zł tytułem wynagrodzenia radcy prawnego oraz kwotę 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego.

R. R.

Sygn. akt II C 1461/16

Zarządzenia:

1. Odnotować.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi powoda.
3. Akta z apelacją lub za 21 dni,

S., dnia 14 marca 2017r.

SSR Rafał Reszka